

Η ΚΥΡΙΑ ΠΑΣΤΑΚΡΕΜΑ
ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΣ

ΣΚΗΝΗ Η'. (Συνέχεια)

ΦΟΝΗ ΜΗΤΕΡΑΣ: — Τώρα ένγοσύμε γιατί τὰ παιδιά μας δὲν ἔχουν ποτὲ ὅρεῖται τὰ πραπέζια νὰ φάνε τὴ σούπα τους!

ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑ, ταραγμένη: — "Αχ! διὰ μένα λέσι!..."

ΦΟΝΗ ΚΡΕΟΠΟΔΟΥ: — Καὶ γιατὶ δὲν πουλιούνται πιὰ τὰ μπιφτέκια μου!...

ΦΟΝΗ ΨΩΜΑ: — Καὶ γιατὶ μοῦ μένουν καὶ μοῦ μπαγιατίζουν τὰ φωμιά μου!...

ΦΟΝΑΙ ΠΟΛΛΑΙ ΜΑΞΙ: — Κάτω ἡ κυρία Παστακρέμα!... Κάτω!... Σπάστε της τὰ τέλαια!... Χαλάστε της τὸ μαγαζί! Διαφθείρεται τὴν νεολαίαν τῆς Ζαχαροπλέως!... Διασπᾶται τὴν οίκογενειακὴν ἀρμονίαν!... Αντιπολιτεύεται τὸ ἔντιμον ἐμπόριον!...

ΦΟΝΑΙ ΑΓΡΙΟΤΕΡΑΙ: — Κάτω ἡ φαρμακεύτρια!

ΦΟΝΗ ΒΥΜΕΝΗΣ, καταπλιγούμενή ἀμέσως ὑπὸ τῶν ἄλλων: — Μὰ σταθῆται, σᾶς παρακαλῶ... Μὴν παραφέρεσθε!...

'Η κυρία Παστακρέμα δὲν πταίει καὶ τόσο πολὺ...

ΚΥΡΙΑ ΠΑΣΤΑΚΡΕΜΑ, ἀκροωμένη: — Μπᾶ! κάποιος μίλει ὑπέρ!

ΛΙΧΟΥΔΑΚΗΣ, κυττάζων ἀπὸ τὴν βιτρίναν: — Κυρία, εἶναι ὡς φαρμακοποιός!

ΚΥΡΙΑ ΠΑΣΤΑΚΡΕΜΑ, ἐν ἀπελπισίᾳ: — Εἴτελειώσα! — Εἴτελειώσα! Η συνήγορος τοῦ μὲ χαντακόνει!... Εἶνε ἡ καταδίκη μου!... "Αχ, ναί, παιδιά μου, ναί! Δέν ἔφροντισα γιὰ τὴν ψεύτικη σας... Σᾶς ἔγειρρυνα εἰς τὴν λαιμαργίαν, τὴν παρακοὴν καὶ ἵσως εἰς τὸ φεύδος!... Είμαι ἀξία τῆς τύχης μου... ὅποια κι' ἀνθάσια!

[Προσκωρεῖ σταθερῶς πρὸς τὴν θύραν, διπορφασιμένη γὰρ ὑποστῆτὴ τὸ μαρτύριον. 'Ο Λιχουδάκης καὶ δ Τοτὸς τῆς φράττουν τὴν διόδον.]

ΛΙΧΟΥΔΑΚΗΣ: — Ποῦ πάτε, κυρία; Γιὰ τὸ Θεό!... Θὰ σᾶς κομματιάσουν!...

ΤΟΤΟΣ: — Εἴγε ἔτοιμοι νὰ ἐφαρμόσουν τὸν γόρμον τοῦ Λύντες... Ἀκοῦτε πετρίες;

[Ἀπέξω πετροβολοῦν μὲ μικρὰ λιθαράμια. Τὰ γναλιὰ κροτοῦν ὡς ἀπὸ κάλαζαν.]

ΛΙΧΟΥΔΑΚΗΣ, δρμῶν μὲ ἓνα πιάτο, πρὸς τὸν ἐπιδρομεῖς: — Πίσω, ἀθλιοῦ!... Θὰ σᾶς φέρω μπόμπεις!...

[Νέα χάλαζα καὶ φωναὶ ἔξωθεν: «Ἀνοίξτε!... Ἀνοίξτε!..】

«Ἡ μεγάλη καλωσύνη βλάπτει...» (Σ. 196.)

γιατὶ μᾶς βλέπετε αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὸ μαγαζὶ της!... "Ηλθαμε νὰ τῆς ὑποσχεθοῦμε ὅτι δὲν θὰ ξαναφέψει πιὰ οὔτε μιὰ καραμέλα, καὶ ὅτι θὰ τῆς πληρώσουμε ὅσα τῆς χρεωστοῦμε, μέχρι λεπτοῦ! "Απὸ ἔδω κ' εἰς τὸ ἔξτις, θὰ τρέψεις ἀποκλειστικῶς... σούπα καὶ μπιφτέκια!...

Η ΦΟΝΗ ΤΟΥ ΧΑΒΑΠΗ: — Κρέας, παιδιά μου, κρέας!... Γίνεται καλλίτερο ἀπὸ τὸ κρέας;

ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑ: — Καὶ φωμί, δόλο φωμί!

Η ΦΟΝΗ ΤΟΥ ΨΩΜΑ: — Δόξα σοι δὲ Θεός!... Τὸ φωμί, παιδιά μου, εἶναι τὸ κυριωτέρο!

ΤΟΤΟΣ, ἀνερχόμενος εἰς τὸ δχύρωμα:

— Ζητῶ τὸν λόγον... Ἐγὼ εἰμαι ὁ κυριώτερος ἔνοχος!... Κατεχάρασθην τὴν καλωσύνην καὶ τὴν ἀδυνατίαν τῆς κυρίας Παστακρέμα... Γι' αὐτὸς τῆς ζητῶ δημοσίες συγγράμμην... Εἴχα πάρη τὸν κακὸ δρόμο καὶ αἰσθανόμουν τὴν ἀνάγκην γὰ μεθῶ, καθές φορὰ ποῦ μὲ ἔτυπτε ἡ συνείδησις καὶ μοῦ φωναζε: «πλήρωσε

τὰ χρέη σου! πλήρωσε τὰ χρέη σου!» Κ' ἔπινα βυσσινάδες καὶ σιρόπια... γιὰ νὰ λησμονῶ τὰ βάσταν μου!

ΦΟΝΗ ΕΞΩΘΕΝ: — Τώρα νὰ σου δεῖξω, κατεργάρη!

ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑ: — Ἐγγόρισα τὴ φωνὴ τῆς μαμάς. (Βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη τῆς μαμάς) Τιμωρήστε με, νοῦ, τιμωρήστε με! ἀλλ' ἀφίστε ἡσυχη τὴν κυρία Παστακρέμα!...

ΜΠΕΜΠΗΣ, τὸν τραβᾷ ἀπὸ τὸ φόρεμα: — Ήπεις νὰ μὴ μὲ δείρουν καὶ μένα!

ΤΟΤΟΣ, σιγά: — Ζητοῦμεν χάριν ὑπὲρ τοῦ μικροῦ Μπέμπη!... Εἶναι μόλις ἔξι χρονῶν!.. Μπορεῖ νὰ τὸν συγχωρήσῃ κανεὶς, ἀποθέπων εἰς τὸ τρυφερὸν καὶ ἀνεύθυνον τῆς ἡλικίας του!...

Υπόσχεται ὅτι δὲν θὰ ξαναφάγῃ πιὰ γλυκὸ χωρίς ἀδεια, καὶ θὰ εἶναι φρόνιμος σὰν ἀγγελάκη.

ΦΟΝΗ ΕΞΩΘΕΝ: — Τὸ πουλάκι μου!

ΜΠΕΜΠΗΣ, ἡσυχάζων: — "Α! ἡ φωνὴ τῆς μαμάς!

ΛΙΧΟΥΔΑΚΗΣ, δημηγορῶν καὶ αὐτὸς πρὸς τὰ πλήθη: — Κυρίες καὶ κύριοι!.. Σᾶς παρακαλῶ πολὺ, τραβηγχήτε, διαλυθῆτε!... Πταίω κ' ἔχω, ἀλλά... ἐπειδὴ δὲν ἔχω οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα... τί θέλατε γὰ κάμω τὸ δόρφανο; Ποιὸς νὰ μὲ συμβούλευσῃ; ποιὸς νὰ μὲ γαλδέψῃ; ποιὸς νὰ μὲ δείρῃ;... Κανεὶς! Δὲν ἔχω στὸν κόσμον παρὰ τὴν καλή μου κυρία... καὶ εἴμαι έτοιμος γι' αὐτὴ γὰ πέσω στὸ φούρνο!

ΦΟΝΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΠΛΗΘΟΥΣ: — Μπράβο! Μπράβο!...

ΜΙΑ ΦΟΝΗ: — "Αγ θέλετε εἰρήνη, ἀφίστε νὰ μηδὲ μέσα μιὰ μαρμά, ώς... πρεσβευτίνα!

ΚΥΡΙΑ ΠΑΣΤΑΚΡΕΜΑ: — Λιχουδάκη, ἀγοιξὲ λιγάκι τὴν πόρτα, νὰ μηδὲ ἡ κυρία ποῦ θὰ μᾶς στείλουν.

ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑ, κυττάζοντας ἔξω: — "Εξέλεξαν τὴν μαμά μου! "Αγοιξὲ, ἀγοιξὲ γρήγορα, Λιχουδάκη!

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ, Η ΜΑΜΜΑ ΤΗΣ ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑΣ

Η ΜΑΜΜΑ, πρὸς τὴν κυρίαν Παστακρέμα: — Κρέας, παιδιά μου, κρέας!... Γίνεται καλλίτερο ἀπὸ τὸ κρέας;

ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑ: — Καὶ φωμί, δόλο φωμί!

Η ΦΟΝΗ ΤΟΥ ΨΩΜΑ: — Δόξα σοι δὲ Θεός!... Τὸ φωμί, παιδιά μου, εἶναι τὸ κυριωτέρο!

ΤΟΤΟΣ, παρακαλεῖστικῶς... σούπα καὶ μπιφτέκια!

Η ΦΟΝΗ ΤΟΥ ΧΑΒΑΠΗ: — Κρέας, παιδιά μου, κρέας!... Γίνεται καλλίτερο ἀπὸ τὸ κρέας;

ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑ: — Καὶ φωμί, δόλο φωμί!

Η ΦΟΝΗ ΤΟΥ ΨΩΜΑ: — Δόξα σοι δὲ Θεός!... Τὸ φωμί, παιδιά μου, εἶναι τὸ κυριωτέρο!

ΤΟΤΟΣ, παρακαλεῖστικῶς... σούπα καὶ μπιφτέκια!

Η ΦΟΝΗ ΤΟΥ ΧΑΒΑΠΗ: — Κρέας, παιδιά μου, κρέας!... Γίνεται καλλίτερο ἀπὸ τὸ κρέας;

ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑ: — Καὶ φωμί, δόλο φωμί!

Η ΦΟΝΗ ΤΟΥ ΨΩΜΑ: — Δόξα σοι δὲ Θεός!... Τὸ φωμί, παιδιά μου, εἶναι τὸ κυριωτέρο!

ΤΟΤΟΣ, παρακαλεῖστικῶς... σούπα καὶ μπιφτέκια!

Η ΦΟΝΗ ΤΟΥ ΧΑΒΑΠΗ: — Κρέας, παιδιά μου, κρέας!... Γίνεται καλλίτερο ἀπὸ τὸ κρέας;

ΑΓΓΕΛΙΚΟΥΛΑ: — Καὶ φωμί, δόλο φωμί!

Η ΦΟΝΗ ΤΟΥ ΨΩΜΑ: — Δόξα σοι δὲ Θεός!...

ΔΙΑ ΝΑ ΤΙΝΗ ΑΝΟΡΩΠΟΣ
(ΡΟΣΣΙΚΗ ΝΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ, ΥΠΟ Β. ΝΙΕΜΕΡΟΒΙΤΣ-ΔΑΝΤΣΕΝΚΟ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ.Θ.

Ανησυχία εἰς τὸ χωρίον

Εἰς τὸ χωρίον, μόνον τὸ βράδυ ἀνησυχησαν διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Σάσα. 'Ο Βάσκας δὲν εἶπε τίποτα. Εἶχεν ὑπάγη εἰς τὸ δάσος καὶ δὲν ἔγυρισε περά τὴν ώραν τοῦ φαγητοῦ.

— Ιππέα, ἀγράμματε!

— Τὸ ίδιο εἶναι ἄλογο ἔχουν καὶ οἱ δύο!

— Άλλα τὸ σημερινόν του Σάσα εἶξεν πάντας τὴν λύπην τοῦ Βάσκα.

— Τώρα... δὲν ἔχει πιὰ Σάσα;

— Ποῦ εἶναι οἱ Σάσας; ή Μελανία;

— Ο Βάσκας ἀρχίσεις πάλιν γά την σύνησην ἀπό την θέρετρον τοῦ Βάσκα.

— Κρίμα νὰ μὴν ἔλθη... σήμερα που εἶχαμε τέτοια ώραία σούπα...

— Ο Βάσκας ἐρρίφθη εἰς τὴν σούπαν μὲ τὰ δλαγά του, ἀλλ' ἔξαρφα έγθυμητη τὸν φίλον του, πού ίσως δὲν θὰ τὸν ἔθλεπε πλέον ποτέ, καὶ οἱ λυγμοὶ τὸν ἔπιναξαν καὶ ἀρχίσεις γὰ βρήχη...

— Μὴ βλέπεται! τοῦ εἶπε τότε δὲ Πάρφιν. Τί; φοβάσαι μὴ σου φύγη; σούπα, σὰν τὸ Σάσα καὶ τὸν Κολοθό;

— Δὲ φεύγει!

— Δὲ φεύγει! έπανέλαβεν ο Βάσκας, μόλις κρατῶν τὰ δάκρυά του.

— Επαυσε γά τρωγή ἀπὸ τὴν λύπην του... ή σούπα δύσματες εἰσάγουν τὸ περάτων τόνιον.

— Επαυσε γά τρωγή τὸ βράδυ... ή σούπα δύσματας εἰσάγουν τὸ περάτων τόνιον.

— Καὶ δός του κλάματα δὲ Βάσκας...

— Αλήθεια; ήρωτησεν δὲ Βάσκας...

— Αλήθεια; ήρωτησεν δὲ Σαμσόνικας κατάπληκτος.

— Αλήθεια... ἀφοῦ δ

— Δυστυχία! κάτι θα ἔκαθεν ὁ Σάσσας! ἔφωναξεν ὁ Πάρφιν μὲ ἀγωνίαν.

Καὶ ὁ Βάσκας ἔγηκεν ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ ἔξεσπασεν εἰς λυγμούς:

— Ήλεῖ! χάθηκε ὁ Σάσσας!

— Μὰ ζέρεις ποῦ πῆγε;

— Ναι, πῆγε· εἰς τεπέπες.

— Τί ἔγύρευε· εἰς τεπέπες;

"Ολοι ἔξεπλάγησαν. 'Ο Βάσκας ἐνόησεν ὅτι ἀπὸ κάθε στιγμὴν ποῦ ἐπεργούσεν, ἔξηρτάτο ἡ τύχη τοῦ φίλου του. Καὶ ἀπελπισμένος ἔφωναξε:

— Τώσκασε!

— Γιὰ νὰ πάῃ ποῦ;

— Στὴ μάγνα του!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ'.

'Επὶ τὰ ἵκη τοῦ Σάσα.

'Ο Σάσσας πεθαίνει εἰς τὴν στέπην!

"Ἡ εἰδήσις αὐτὴ ἀνεστάτωσεν ὅλον τὸ γαρίον. 'Ολοι ἔσκυψαν εἰς τὸ ποδάριο. 'Αλλ᾽ ὁ πιστὸς Κολοβός, χρός ἐσθιμανε τὸν κίνδυνον, ἔξηρπλωθη κ' ἐκειμέτο σὰν ψύριος.

Ο Πάρφιν καὶ οἱ υἱοί του ἐσέλλων τὰ ἄλογα.

— Ο σκύλος εἶνε κουρχασμένος... Δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τρέπῃ.

— Εἴρω τὸ δρόμο... ἐγὼ ὠδήγησα τὸ Σάσα! ἐδήλωσεν ὁ Βάσκας.

— "Αχ, κακούργει!...

Τοῦ ἔσωσαν ἔνα ἄλογο.

— Ποῦ ἄρισες τὸ σύντροφό σου;

— Στὸ δάσος.

— 'Απὸ 'κεῖ κ' ἔχει;

— Δὲν ξέρω τίποτα.

— Τότε πρέπει νὰ πάρουμε μαζὶ μας καὶ τὸν Κολοβό.

'Επηργαν νερό, ψωμί, χρέας. "Εδεσαν τὸν Κολοβὸν εἰς τὴν σέλλαν τοῦ Πάρφιν κ' ἔξεκίνησαν τὸ γρηγορώτερον, ἐγνοῦντες ὅτι δὲν εἶχαν νὰ χάσουν οὔτε στιγμήν.

Ο Βάσκας ἔτρεχεν ἐμπρός, ἐνῷ ἡ ἀγωνία ἔσφιγγε τὴν καρδίαν του. Ποῦ νὰ ἥτο τὸ ωράριο;... Τὸν ἔφαγαν ἄρα γε τὰ θηριά;... Ἡ μῆνις εἶχε πέση νεκρὸς ἀπὸ τὴν κούρασιν;... Ἡ μῆνις εἶχε γάστη τὸν δρόμον καὶ κατέκειτο τώρα εἰς τὰς στέπας ἔχητλημένος;

Καὶ μία ἄλλη ἀνησυχία ἔβασανίζε τὸν Βάσκαν:

— Ο Πάρφιν θὰ μὲ δείρη τάχα η ὄχι;

— Αλλὰ γρήγορα συνεπέρανε:

— "Ας μὲ δείρη, δὲν μὲ νοιάζει... φθάνει νὰ σωθῇ ὁ Σάσσας.

Καὶ ὁ Σαμσόνιας ἐπίσης εἶχεν ἀκολουθήσῃ, καθαλλικευμένος εἰς ἔνα ἄλογο χωρὶς σεῖλλαν.

— Πῶς; εἴχεν εἰπῆ κ' ἐγὼ θέλω νὰ σώσω τὸ Σάσα, τὸ δάσκαλό μας!

— Τὶ γρήγορα ποῦ πηγαίνει κανεὶς μὲ τὸ δόλογο! ἐσύλλογιζετο ὁ Βάσκας. Νό, ἐδῶ σταθήκαμε γὰρ ξεκουρασθεῖμε. 'Ο Σάσας ἔφαγε φουντούκια καὶ ἤπιε νερό...

Ο Κολοβός ἔξεπνησε διὰ νὰ τὸ ἐπιβεβαιώσῃ:

— Ναι, ἔγαγάγειν, ἀλλήται!

— 'Εδῶ χωρισθήκαμε! ἐψιθύρισε περιλύπος ὁ Βάσκας.

— Διάβολε! Κατὰ ποῦ νὰ τραβήξωμε τῷρα; ήρωτησεν ὁ Πάρφιν.

— Μὰ ζέρεις ποῦ πῆγε;

— Ναι, πῆγε· εἰς τεπέπες.

— Τί ἔγύρευε· εἰς τεπέπες;

"Ολοι ἔξεπλάγησαν. 'Ο Βάσκας ἐνόησεν ὅτι ἀπὸ κάθε στιγμὴν ποῦ ἐπεργούσεν, ἔξηρτάτο ἡ τύχη τοῦ φίλου του. Καὶ ἀπελπισμένος ἔφωναξε:

— Τώσκασε!

— Γιὰ νὰ πάῃ ποῦ;

— Στὴ μάγνα του!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ'.

'Επὶ τὰ ἵκη τοῦ Σάσα.

'Ο Σάσσας πεθαίνει εἰς τὴν στέπην!

"Ἡ εἰδήσις αὐτὴ ἀνεστάτωσεν ὅλον τὸ γαρίον. 'Ολοι ἔσκυψαν εἰς τὸ ποδάριο. 'Αλλ᾽ ὁ πιστὸς Κολοβός, χρός ἐσθιμανε τὸν κίνδυνον, ἔξηρπλωθη κ' ἐκειμέτο σὰν ψύριος.

Ο Πάρφιν καὶ οἱ υἱοί του ἐσέλλων τὰς ἄλογα.

— Ο σκύλος εἶνε κουρχασμένος... Δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τρέπῃ.

— Εἴρω τὸ δρόμο... ἐγὼ ὠδήγησα τὸ Σάσα! ἐδήλωσεν ὁ Βάσκας.

— "Αχ, κακούργει!...

Τοῦ ἔσωσαν ἔνα ἄλογο.

— Ποῦ ἄρισες τὸ σύντροφό σου;

— Στὸ δάσος.

— 'Απὸ 'κεῖ κ' ἔχει;

— Δὲν ξέρω τίποτα.

— Τότε πρέπει νὰ πάρουμε μαζὶ μας καὶ τὸν Κολοβό.

'Επηργαν νερό, ψωμί, χρέας. "Εδεσαν τὸν Κολοβὸν εἰς τὴν σέλλαν τοῦ Πάρφιν κ' ἔξεκίνησαν τὸ γρηγορώτερον, ἐγνοῦντες ὅτι δὲν εἶχαν νὰ χάσουν οὔτε στιγμήν.

Ο Βάσκας ἔτρεχεν ἐμπρός, ἐνῷ ἡ ἀγωνία ἔσφιγγε τὴν καρδίαν του. Ποῦ νὰ ἥτο τὸ ωράριο;... Τὸν ἔφαγαν ἄρα γε τὰ θηριά;... Ἡ μῆνις εἶχε πέση νεκρὸς ἀπὸ τὴν κούρασιν;... Ἡ μῆνις εἶχε γάστη τὸν δρόμον καὶ κατέκειτο τώρα εἰς τὰς στέπας ἔχητλημένος;

Καὶ μία ἄλλη ἀνησυχία ἔβασανίζε τὸν Βάσκαν:

— Ο Πάρφιν θὰ μὲ δείρη τάχα η ὄχι;

— Αλλὰ γρήγορα συνεπέρανε:

— "Ας μὲ δείρη, δὲν μὲ νοιάζει... φθάνει νὰ σωθῇ ὁ Σάσσας.

Καὶ ὁ Σαμσόνιας ἐπίσης εἶχεν ἀκολουθήσῃ, καθαλλικευμένος εἰς ἔνα ἄλογο χωρὶς σεῖλλαν.

— Πῶς; εἴχεν εἰπῆ κ' ἐγὼ θέλω νὰ σώσω τὸ Σάσα, τὸ δάσκαλό μας!

— Τὶ γρήγορα ποῦ πηγαίνει κανεὶς μὲ τὸ δόλογο! ἐσύλλογιζετο ὁ Βάσκας. Νό, ἐδῶ σταθήκαμε γὰρ ξεκουρασθεῖμε. 'Ο Σάσας ἔφαγε φουντούκια καὶ ἤπιε νερό...

Ο Πάρφιν ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του Σάσσα καὶ ἀκούσμοθε τὸ αὐτὸν του ἐπάνω εἰς τὸ στήθος του.

— Φθάνει μόνο νάναπνευ... εἰδὲ μή...

Ναι, ἔνας ἀδύνατος παλμὸς ἡκούστηκε.

— Διάβολε! Κατὰ ποῦ νὰ τραβήξωμε τῷρα; ήρωτησεν ὁ Πάρφιν.

— Μὰ ζέρεις ποῦ πῆγε;

— Ναι, πῆγε· εἰς τεπέπες.

— Τί ἔγύρευε· εἰς τεπέπες;

"Ολοι ἔξεπλάγησαν. 'Ο Βάσκας ἐνόησεν ὅτι ἀπὸ κάθε στιγμὴν ποῦ ἐπεργούσεν, ἔξηρτάτο ἡ τύχη τοῦ φίλου του. Καὶ ἀπελπισμένος ἔφωναξε:

— Τώσκασε!

— Γιὰ νὰ πάῃ ποῦ;

— Στὴ μάγνα του!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ'.

'Επὶ τὰ ἵκη τοῦ Σάσα.

'Ο Σάσσας πεθαίνει εἰς τὴν στέπην!

"Ἡ εἰδήσις αὐτὴ ἀνεστάτωσεν ὅλον τὸ γαρίον. 'Ολοι ἔσκυψαν εἰς τὸ ποδάριο. 'Αλλ᾽ ὁ πιστὸς Κολοβός, χρός ἐσθιμανε τὸν κίνδυνον, ἔξηρπλωθη κ' ἐκειμέτο σὰν ψύριος.

Ο Πάρφιν καὶ οἱ υἱοί του ἐσέλλων τὰς ἄλογα.

— Ο σκύλος εἶνε κουρχασμένος... Δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τρέπῃ.

— Εἴρω τὸ δρόμο... ἐγὼ ὠδήγησα τὸ Σάσα! ἐδήλωσεν ὁ Βάσκας.

— "Αχ, κακούργει!...

Τοῦ ἔσωσαν ἔνα ἄλογο.

— Ποῦ ἄρισες τὸ σύντροφό σου;

— Στὸ δάσος.

— 'Απὸ 'κεῖ κ' ἔχει;

— Δὲν ξέρω τίποτα.

— Τότε πρέπει νὰ πάρουμε μαζὶ μας καὶ τὸν Κολοβό.

Ο Κολοβός ἔπεισε τῷρα, χωρὶς κάνει νὰ μυρίζῃ τὸ ἔδαφος. 'Ησθάνετο δὲν εἶχε πέση νεκρός τούτος τοῦ θερινού διαβρούσας.

— Τί έπεισε τὸν Κολοβό; Τί έπεισε τὸν Βάσκα; Τί έπεισε τὸν Πάρφιν;

— Τί έπεισε τὸν Βάσκα; Τί έπεισε τὸν Πάρφιν;

— Τί έπεισε τὸν Βάσκα; Τί έπεισε τὸν Πάρφιν;

— Τί έπεισε τὸν Βά

